آرمان امروز
روزنامه صبح ایران
سه‌شنبه اول اردیبهشت ۱۳۹۴ / شماره ۲۷۳۵

۲۱ درصد ازدواج‌ها در کمتر از ۵ سال به طلاق می‌انجامد

معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان گفت: اگر به وضعیت جوانان بی توجهی کنیم باید نگران مسائل اجتماعی باشیم و امروز وضعیت طلاق در کشور ما خوب نیست و ۲۱ درصد ازدواج ها در کمتر از پنج سال به طلاق می انجامد. محمود گلزاری با بیان اینکه تعداد جمعیت جوان بین ۱۵ تا ۲۹ سال کشور حدود ۲۳ تا ۲۴ میلیون نفر است، عنوان کرد: جوانان گروهی قدرتمند و توانا از نظر شادابی، جسمی و چالاکی و درک ذهنی هستند و جوانی یک نیرو، قدرت و توان و بزرگ‌ترین قدرت جامعه است. او ادامه داد: گروه جوان کشور ما از ۳۵ درصد به ۳۰ درصد رسیده و جمعیت میانسالان نیز از چهار درصد به حدود ۷درصد رسیده که نشان‌دهنده این است که جامعه ما درحال پیرشدن و نسل جوان ما درحال کاهش است. ایسنا نوشت؛ گلزاری با بیان اینکه مساله دیگر در آسیب‌های جوانان اعتیاد است و اعتیاد به مواد صنعتی درحال افزایش است، تصریح کرد: مساله خشونت و پرخاشگری که موجب قتل های بدون انگیزه قبلی می‌شود، در جوانان افزایش یافته و بعد از زندانیان موادمخدر و سرقت بیشترین آمار زندانیان ما مربوط به خشونت است.

زهرا ساعی در گفت‌وگو با آرمان:

مانعی برای حضور زنان در ورزشگاه‌ها نیست

امر به معروف باید با شناخت خط قرمزها باشد

حضور زنان در مجامع سیاست‌گذاری کمرنگ است

آرمان- زهرا سلیمانی: به‌رغم اینکه در سال‌های اخیر اخبار متعددی درباره اجرای طرح‌هایی برای توانمندسازی زنان منتشر شده است اما، زنان ایرانی آنچنان که باید و شاید توانمند نشده اند. هنوز در حوزه زنان مشکلاتی وجود دارد که این مشکلات از مشارکت اجتماعی زنان گرفته تا مسائلی مانند حضور زنان در مناصب کلیدی گسترده است. علاوه بر این، در ماه‌های اخیر به‌رغم اینکه دولت و شخص رئیس‌جمهور بر تسهیل فعالیت و مشارکت اجتماعی زنان تاکید داشته و صراحتا با اقدامات سلبی در حوزه زنان مخالفت کرده است اما، برخی اتفاقات رخ داده که نشان دهنده افزایش سختگیری‌ها در این زمینه است. یکی از مهم‌ترین مسائل اعمال ممنوعیت حضور زنان در ورزشگاه‌ها برای تماشای مسابقات ورزشی است حال آنکه، تا همین چند سال پیش زنان می‌توانستند برای تماشای برخی رشته‌ها به ورزشگاه‌ها بروند. ورود زنان به ورزشگاه‌ها در اولین ماه بهار بیش از پیش مورد بحث قرار گرفت هرچند، هنوز به‌درستی مشخص نیست که سرانجام، زنان چنین مجوزی را دریافت می‌کنند یا نه؟ مشاور استاندار تهران در امور بانوان در گفت‌وگو با «آرمان» به مسائل مختلف در حوزه زنان می‌پردازد. زهرا ساعی درباره حضور زنان در ورزشگاه‌ها می‌گوید: «برای حضور زنان در ورزشگاه‌ها و ایجاد زمینه سرگرمی و شور و شوق بین خانم‌ها هیچ مانعی وجود ندارد».

◇ درباره توانمندسازی زنان حرف و سخن‌های فراوانی مطرح می‌شود، آیا آنطور که باید و شاید از ظرفیت زنان در جامعه استفاده می‌شود؟

هنوز بسیاری از ظرفیت‌ها در حوزه بانوان مغفول مانده است اما، اینکه به این قشر بی‌توجهی شده یک قضاوت ناعادلانه است. از وقتی دولت یازدهم روی کار آمده تمام اقدامات انجام شد تا از ظرفیت‌ها و امکانات موجود استفاده شود اما، اینکه تا چه اندازه موفق بوده باید روند کار را مورد بررسی قرار داد. برای مثال برای توانمندسازی زنان در دولت یازدهم اقداماتی در بخش زنان کارآفرین و استفاده از ظرفیت‌های این افراد و تسهیل گری برای اجرای اقدامات به روال عادی در دستور کار است. برای عرضه و فروش کالاهای زنان کارآفرین نمایشگاه‌های متعددی در استان تهران به شکل کشوری با همکاری وزارت کشور و وزارت صنعت معدن و تجارت در سال گذشته برگزار شد که شناسایی زنان کارآفرین و با راه‌اندازی بانک اطلاعاتی توانستیم آمار این افراد را در استان تکمیل کنیم. این درحالی است که معاونت زنان ریاست‌جمهوری هم اهتمام ویژه به این موضوع دارد. باید توجه داشت که توانمندسازی زنان سرپرست خانوار سرلوحه کار استانداری تهران است. در این‌باره معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و امور بانوان تمام تلاش خود را برای اینکه بتوان برنامه طرح جامع توانمندسازی زنان را اجرا کرد، انجام داده است. برای اجرای این امر شهرستان ری به عنوان پایلوت شهر تهران و شهر تهران به‌عنوان پایلوت کشوری در نظر گرفته شد. تا این طرح به شکل ملی در کشور برای توانمندی زنان سرپرست خانوار در بخش‌های کارآفرینی، مهارت‌آموزی در حوزه‌های گوناگون اجرا شود. حتی برای نحوه گذران اوقات فراغت بانوان در استانداری کارآفرینان موفق استان را شناسایی کردیم و در پی این هستیم تا از ظرفیت این افراد استفاده کنیم و حضور اجتماعی و اقتصادی بانوان در جامعه به نمایش گذاشته شود. باید به این امر اذعان داشت که در حوزه زنان کارهای فراوانی انجام شده است اما، کافی نبوده است.

◇ فعالیت کارآفرینان در استان ری را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

این طرح به شکل پایلوت انجام شده که بالطبع یکسری ضعف‌هایی را دارد. هدف از پایلوت قرار دادن شهرستان ری این است که بتوان نقاط ضعف را شناسایی کرد که برای تحقق این امر طرح بسیاری از سازمان‌های اجرایی رسیدگی به زنان سرپرست خانوار جزو حیطه وظایفشان است تا با آموزش به خانم‌های کارآفرین بتوان یکسری اقدامات را لحاظ کرد اما، اینکه این افراد به چه شکل هدایت شوند که با ایجاد هم‌افزایی در بین دستگاه‌ها از یک جهت و یک سو حرکت کرد تا قسمت عظیمی از خانم‌ها بتوانند از این امکانات استفاده کنند، برای مثال در کارگاه‌های آموزشی در بخش فرش اقداماتی ازجمله برگزاری نمایشگاه فروش محصولات در سال گذشته را شاهد بودیم که در سال جاری هم با توجه به ارزیابی‌ها و عملکردها به دنبال راه‌اندازی بازارچه‌های دائمی هستیم.

◇ مشارکت زنان در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و... را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در حوزه کارهای اجتماعی زنان توانمند و متخصص بسیار هستند که در حوزه‌های گوناگون مدیریتی و کارشناسی زنان فراوانی فعالیت می‌کنند اما در بحث سیاست‌گذاری‌ها و مدیریت‌های کلان آن‌طور که باید از شایستگی‌های زنان استفاده نشده است.

◇ چندی پیش خانم مولاوردی از طرحی برای افزایش تعداد زنان مجلس سخن گفتند. معاون رئیس‌جمهور در واقع به نوعی سهمیه‌بندی جنسیتی از نوع مثبتش اشاره داشت. نظر شما چیست؟

حضور زنان در جایگاه‌هایی همچون هیات دولت و مجلس در مجامع سیاست‌گذاری کلان و تصمیم‌سازی کشور کمرنگ است. این امر منوط به این امر است که دولتمردان ما خانم‌های شایسته در سمت‌های مختلف را شناسایی کنند. متاسفانه بانک اطلاعات کافی برای شناسایی این بانوان وجود ندارد. در مرحله اول باید بانک اطلاعاتی ایجاد شود. اگر جایگاه و حضور بانوان را در منطقه ببینیم حضور زنان در عرصه‌های تصمیم‌گیری می‌تواند بیش از پیش تعیین‌کننده باشد.

◇ دولت تدبیر و امید دید مثبتی نسبت به فعالیت زنان دارد اما، با گذشت دو سال از فعالیت دولت یازدهم به نظر شما چه زمانی قرار است این اتفاق بیفتد و از حضور زنان در نقش‌های کلیدی دولت و مجلس بیش از گذشته استفاده شود؟

رئیس‌جمهور در سخنرانی اخیر خود در همایش بانوی انقلاب صراحتا اذعان داشت که در پی هموارکردن مسیر برای فعالیت زنان است. هم‌اکنون حضور زنان در بخش مشاور و مدیران میانی پررنگ است اما، در سطح کلان حضور زنان بسیار کمرنگ است. رئیس‌جمهور هم قبل از انتخاب و هم بعد از انتخاب صراحتا از حضور زنان در پست‌های کلیدی تاکید کرده است. حال باید دید که این امر به چه میزان عملیاتی می‌شود؟ واقعیت این است که برای حضور زنان با تغییر نگرش‌ها و رفع موانع رو به رو هستیم.

◇ رئیس‌جمهور در همایش بزرگداشت مقام زن که شما به آن اشاره داشتید به برداشت غلط از نهی از منکر اشاره کردند و گفتند نهی از منکر فقط در بعضی خیابان‌ها و علیه زنان انجام می‌شود. نظر شما در اینباره چیست؟ آیا امر به معروف و نهی از منکر ویژه زنان است؟

امر به معروف و نهی از منکر یک امر دینی است و شامل همه آحاد جامعه می‌شود اما، اینکه این مرز بندی‌های از بین رفته و دید محدود درباره این فریضه دینی وجود دارد جای فکر دارد. باید به این امر توجه داشت که حجاب ویژه یک حوزه نیست بلکه در قرآن نیز به حجاب بسیار تاکید شده که یک مسلمان باید آن را رعایت کند. در اصل امر به معروف و نهی از منکر شامل بسیاری از موارد از جمله دروغ گفتن، تهمت زدن، حسادت و... است. تحقق این بینش نیازمند کارهای فرهنگی در جامعه است تا خود مردم به‌عنوان یک امر دینی آن را انجام دهند و شرایط ایجاد امر به معروف و نهی از منکر باید کاملا کارشناسی و با شناخت خط قرمزها باشد تا تاثیرگذار باشد.

◇ نظر شما درباره برگزاری نمایشگاه‌های مد و لباس و تاثیرات آن در مد و اقبال عمومی جامعه نسبت به استفاده از لباس‌های عرضه شده در این نمایشگاه‌ها چیست؟

برگزاری نمایشگاه مد و لباس مناسب است و اینکه خانم‌ها بتوانند مد را از آن نمایشگاه تقلید کنند اقدام مناسبی است. باید بررسی کرد که برگزاری نمایشگاه‌ها به چه میزان توانسته موفق عمل کند و مورد استقبال عموم قرار گیرد آن هم به این دلیل که قیمت محصولات عرضه شده در این نمایشگاه بسیار گران و با طراحی نامتعارف همراه است. باید طراحی لباس‌ها به سمت کاربردی و همه‌پسند پیش برود تا اکثریت بانوان جامعه آن را بپسندند و استفاده کنند.

◇ همواره و به‌ویژه در سال‌های اخیر شاهد فعالیت طیف‌هایی بوده‌ایم که با حضور زنان در جامعه مخالفت می‌کنند. این اقدامات چه تاثیری می‌تواند در فعالیت زنان داشته باشد؟

من چنین احساسی ندارم، برای مثال برای اجرای قوانین حجاب و عفاف چندین دستگاه توانایی فعالیت در این حوزه را دارند و اگر سایر دستگاه‌ها توانایی اجرای وظایف خود را نداشته باشند باید گشت ارشاد با یکسری وظایف خاص وارد عمل شود که در اغلب موارد هم بار مسئولیت به دوش نیروی انتظامی است. برای هر اقدامی یکسری قوانین وجود دارد و تخطی از آن هنجارها بی‌شک تذکر به دنبال دارد. بالطبع مشارکت اجتماعی بانوان نیازمند رعایت یکسری از هنجارها، رعایت اصول اولیه و رعایت یک سری قوانین است، برای مثال عدم رعایت قوانین در خانواده یا جمع دوستانه هم فرد را متحمل گوشزد می‌کند.

◇ شما بحث ضوابط را مطرح می‌کنید اما، در برخی موارد سختگیری‌ها غیر منطقی و خارج از عرف است. برای مثال تا همین چند سال پیش حضور زنان به سالن‌های والیبال آزاد بود اما، اکنون ممنوع است. شما نظرتان در این‌باره چیست؟

با طراحی و ایجاد ساز و کارها و سنجش جوانب امر می‌توان مسیر زنان را برای حضور در ورزشگاه‌ها هموار کرد و تحقق این امر فقط با بررسی کم و کیف و حفظ شأن زنان در ورزشگاه‌های محقق می‌شود. برای مثال در ورزشگاه چندهزار نفره شاهد هتک حرمت‌هایی هستیم که با حضور خانم‌ها باید چارچوب‌ها و مسائل امنیتی و شأن زنان حفظ شود وگرنه برای حضور زنان در ورزشگاه‌ها و ایجاد زمینه سرگرمی و شور و شوق بین خانم‌ها هیچ مانعی وجود ندارد.

◇ خانم ساعی در امور بانوان استانداری وضعیت زنان استان تهران را در مقایسه با دیگر نقاط کشور چگونه ارزیابی می‌کنید؟

ارزیابی کاملا نسبی است، در برخی مسائل شرایط تهران به نسبت دیگر نقاط مساعد و در برخی دیگر همچون زنان سرپرست خانوار جزو چهار استان اول کشور هستیم آن هم به این دلیل که در استان تهران ۱۶ شهرستان پرجمعیت وجود دارد که مباحث حاشیه‌نشینی و مهاجرت‌پذیری استان به دلیل اینکه این استان پایتخت کشور آن تبعات خاص خود را در قالب مباحث فرهنگی، اجتماعی و... دارد، برای مثال مساله مهاجرت پذیری نیازمند امکانات و خدمات گوناگون به این استان است و مسائلی از قبیل نرخ رشد ازدواج، باروری بانوان، اشتغال زنان هر یک از شهرستان‌های استان با دیگر شهرستان حتی از لحاظ بافت فرهنگی هم متفاوت است.

◇ از برنامه‌های استانداری در زمینه توانمندسازی زنان بگویید.

در سال جاری هدف اتمام کارهای ناتمام سال گذشته است. مهمترین هدف در امور بانوان استانداری تهران عملیاتی کردن طرح توانمندی سازی بانوان است تا به این ترتیب مشکل زنان سرپرست خانوار حل و فصل شود و توان همکاری بهتری را با سازمان بهزیستی، کمیته امداد و دیگر سازمان‌های متولی درباره ساماندهی زنان سرپرست خانوار لحاظ کرد. برای مثال ۴۸درصد از زنان سرپرست خانوار در کشور تحت پوشش کمیته امداد هستند اما در استان تهران تعداد افراد تحت پوشش شامل جمعیت اندکی است. هدف استانداری شناسایی زنان سرپرست خانواری است که حمایت هیچ سازمانی را ندارند. رویکرد امور بانوان استانداری در سال جاری ایجاد کارآفرینی و اشتغال در روستاهای استان با مشارکت زنان است که امیدواریم این امر پیگیری شود. برای تحقق این مهم بانک اطلاعاتی از زنان روستایی و عشایر استان تکمیل شده و هم اکنون اطلاعاتی از قبیل میزان سواد، سن و سال افراد و امکانات استان از جمله نحوه دسترسی به اینترنت، خانه بهداشت و کتابخانه بررسی شده است که با تکمیل این بانک اطلاعاتی می‌توان به راحتی برای ساکنان آن شهرستان و روستاها برنامه‌ریزی کرد. تلاش امور بانوان استانداری و معاونت رئیس جمهور در امور زنان این است که زنان در قالب کارآفرینی و تشکیل تعاونی‌ها در حوزه‌های مختلف از جمله ریسندگی، بافندگی، باغداری، کشاورزی و دیگر مشاغل نیاز سنجی شده، سوق داد تا مشکلات استان در زمینه تامین معاش زنان سرپرست خانوار کاهش یابد. در حوزه بهداشت و سلامت هم در سال گذشته نشست‌های فراوانی با معاونین آموزشی دانشگاه‌های شهید بهشتی و دانشگاه تهران برگزار شد که ماحصل این نشست آماده‌سازی طرحی با موضوع پیشگیری و درمان برای خانم‌های شهری و روستایی در استان، پیگیری بهداشت خانواده‌ها، آموزش بهداشت به خانوارهای شهری و روستایی که امیدواریم همه این اقدامات در ماه‌های آینده در شهرستان‌های استان عملیاتی شود.

◇ نحوه فعالیت و هماهنگی‌ها با معاونت رئیس جمهور در امور زنان در انجام امور زنان استان تهران چگونه است؟

برای اینکه در انجام امور دوباره‌کاری نشود اکثر اقدامات با هماهنگی معاونت رئیس‌جمهور در امور زنان انجام می‌شود و بالطبع پیگیری اقدامات از سوی خانم مولاوردی به نسبت با سرعت بیشتری محقق می‌شود. با توجه به اینکه معاونت ریاست جمهوری در امور زنان و خانواده یکسری مطالعات استانی انجام داده است که با استفاده از این اطلاعات می‌توان از مشارکت این نهاد استفاده کرد تا به این ترتیب بتوان همسو با معاونت وارد عمل شد. برای مثال چندی پیش تفاهمنامه با کمیته امداد در حوزه رسیدگی به مناطق محروم امضا شد که در هفته آینده این امر استانی می‌شود. از این قبیل تفاهمنامه‌ها با دیگر سازمان‌ها منعقد شده است که به راحتی می‌توان از ظرفیت معاونت‌ها استفاده کرد.

◇ در روزهای اخیر شاهد انتشار خبری درباره وقوع تبعیض جنسیتی در آزمون استخدامی بودیم. دفترچه‌های آزمون نشان می‌دهد از حدود دو هزار و ۸۰۰ استخدام تنها ۱۶ مورد به زنان تعلق گرفته است. این امر چرا اتفاق افتاده و تبعات آن چیست؟

باید مسئولان امر پاسخگو باشند. این اتفاق جزو حیطه وظایف امور بانوان در استانداری محسوب نمی‌شود و خانم مولاوردی هم پیگیر آن است، من صلاح نمی دانم جواب خاصی به این موضوع بدهم و باید نشست و دید معاون رئیس جمهور در امور زنان چه واکنش به این اقدام می‌دهد.

◇ در سال‌های اخیر شاهد رشد منفی آمار ازدواج در کشور و به‌ویژه در کلانشهر تهران هستیم که به نسبت آمار طلاق و فرزندان طلاق افزایش داشته است. برای مقابله با این نارسایی در حوزه خانواده باید چه اقداماتی لحاظ شود؟

اقدامات اجرایی جزو حیطه وظایف استانداری تهران نمی شود و فقط فعالیت‌ها در قالب سیاست‌گذاری، اجرایی و نظارت به دستگاه‌های استان است. در سال گذشته برگزاری کلاس‌های آموزشی با موضوعات روابط موثر زوجین، آموزش‌های قبل از ازدواج در شهرها و روستاها انجام شد اما، این اقدامات برای حل و فصل مشکلات در حوزه خانواده مثمرثمر نیست. در این زمینه نیازمند فرهنگسازی در استان هستیم. باید به این امر توجه داشت که فرهنگسازی معطوف به گذراندن یک دوره آموزشی محدود نیست بلکه نیازمند صرف زمان در یک پروسه بلندمدت است. به عنوان مثال در چند سال اخیر همگان بر شعار «فرزند کمتر زندگی بهتر» تاکید داشتند، با توجه به اینکه امروزه شعار و سیاست‌های در زمینه فرزند پروری کاملا برخلاف این باور است اما نمی‌توان در کوتاه‌مدت این بینش را در بین مردم عوض کرد. در حوزه ازدواج نیز شاهد افزایش سن ازدواج و تبعات آن را در جامعه هستیم که برای کاهش معضل‌های موجود در حوزه خانواده باید تغییر نگرش صحیح دانش‌آموزان از آموزش و پرورش پایه‌گذاری شود و در مراحل بعد از دانشگاه‌ها و نقش رسانه ملی برای فرهنگسازی و تغییر نگرش در جامعه استفاده کرد؛ البته نباید فعالیت مسئولان را در رسانه ملی زیر سوال برد اما، متاسفانه در برخی فیلم‌ها شاهد رفتارهای ضدتبلیغ علیه نهاد خانواده و تغییر نگرش در این زمینه هستیم. بنابر فرمایش امام خمینی(ره) «صدا و سیما دانشگاه عمومی است» رسانه ملی با توجه به نقش گسترده خود می‌تواند مباحث ازدواج و نگرش انسان‌ها را در جامعه تغییر دهد.

عکس خبری

گرگوربافی در بوشهر

عکس‌ها: محمد یوسفی

گرگور به قفس‌های ماهیگیری ساخته شده از سیم فلزی گالوانیزه و به شکل یک نیم‌کره گفته می‌شود. کاربرد این گونه ابزار ماهیگیری درکرانه‌های ایرانی خلیج‌فارس رواج زیاد دارد. گرگور از محدود صنایعی است که کاربرد فراوان در صیادی دارد و امروز با توجه به اهمیت ساخت آن کارگاه‌های متعددی در شهر بوشهر ایجاد شده است. معیشت بخش قابل توجهی از ساکنان جنوب کشور ایران از طریق صیادی تامین می‌شود. صیادی که از دیرباز مورد توجه ساحل‌نشینان بوده باعث شده است آنها در زمینه ساخت ابزارهایی برای کار خود خلاقیت‌هایی به خرج دهند. هرچند، اکنون روش‌های نوین صید به وجود آمده است اما، بسیاری از این روش‌ها سلامت صیدها را به خطر می‌اندازد. بر این اساس، روش‌های سنتی همچنان پر کاربرد است. این روش‌ها به‌گونه‌ای هستند که باعث صید تعداد زیادی از ماهی‌ها نمی‌شوند و اینطور گونه‌های دریایی را در معرض انقراض قرار نمی‌دهند.

خبـر

کمبود شادی، سبب زیرزمینی‌شدن شادی‌ها می‌شود

دبیر شورای هماهنگی مبارزه با موادمخدر استان تهران با بیان اینکه دشمنان سعی در سرنگونی نظام از طریق موادمخدر دارند، گفت: بسیج بهترین ظرفیت مبارزه اجتماعی با موادمخدر است. محمدرضا آذرنیا در رابطه با رویکرد اجتماعی شدن مبارزه با موادمخدر اظهار کرد: حاکمیت برای مبارزه با موادمخدر و اعتیاد و رفع این مشکل نقش‌آفرینی کرده ولی تجربه نشان داده که هرجا مردم نادیده گرفته شده‌اند و به جای آنها تصمیم‌گیری شده است، یا با مشکل مواجه شدیم و یا به هدف غایی دست نیافته‌ایم لذا باید همه امکانات بسیج شوند. دبیرکل ستاد مبارزه با مواد مخدر معتقد است؛ باید مبارزه با موادمخدر را به سطح مردم بکشانیم و از جمله مصادیق حضور مردم در این مبارزه استفاده از ظرفیت بسیج است همچنین باید حضور مردم را در آگاه‌سازی خانواده‌ها که یکی از نخستین مراحل موضوع مبارزه است تا پیشگیری و درمان در این عرصه‌ها مورد توجه ویژه قرار داد. آذرنیا در رابطه با اینکه علت گرایش به مصرف موادمخدر صنعتی و روانگردان‌ها در زمان کنونی چیست؟ گفت: این مساله را انکار نمی‌کنم که کمبود شادی سبب زیرزمینی شدن شادی‌ها و افزایش آسیب‌های اجتماعی می‌شود. شاید نبود برخی امکانات که بتوانند اوقات فراغت‌خود را با آن سپری کنند، زمینه‌ساز آسیب‌های اجتماعی باشد. ولی نمی‌توان این مساله را ملاک همه اعتیادها دانست. دبیر شورای هماهنگی استان تهران با اشاره به اینکه پیش از این سه ملاک نبود شغل مناسب، نداشتن سواد و متاهل نبودن از دلایل اعتیاد به‌شمار می‌رفت، افزود: درحال حاضر با توجه به آمارهای ارائه شده، تعدادی از متاهلین، تحصیلکرده‌ها و شاغلین معتاد هستند لذا نمی‌توان به‌طور مطلق گفت، بیکاری و مجردی و نبود اوقات فراغت دلایل اصلی اعتیاد است. البته باید زمینه ایجاد شادی‌های مشروع را گسترش داد و از این مساله غافل نماند. ایسنا نوشت؛ آذرنیا با اشاره به اینکه امروز در دنیا گردش مالی قاچاقچیان موادمخدر ۶۰۰ میلیارد دلار است، افزود: ۲۴۰ میلیون نفر در سراسر جهان معتاد به موادمخدر هستند و قاچاق موادمخدر سومین تجارت پرسود و غیرقانونی در دنیا به‌شمار می‌رود. با این قاچاقچیان به‌راحتی نمی‌توان مبارزه کرد. حال اگر شادی جوانان را هم به‌طور کامل تامین کنیم نمی‌توان قطع به یقین از مصون ماندن آنها از اعتیاد مطمئن باشیم لذا باید آگاهی خود افراد نسبت به اعتیاد و عوارض آن بالا رود.

تحلیل

الزام احیای شادی در جامعه

شیوادولت‌آبادی*

نبود شرایط مناسب شادی و نشاط برای برخی از نوجوانان و جوانان باعث شده تا میان برخی از جوانان شاهد بروز حس نشاط و شادی‌های زیرزمینی و بعضا استفاده از موادمخدر باشیم که این معضل سبب بروز آسیب‌های اجتماعی در میان این قشر حساس و آسیب‌پذیر است. اگر زمینه شادی و نشاط اجتماعی به‌صورت طبیعی در جامعه مهیا شود جوانان گرایش کمتری به شادی‌های زیرزمینی و آسیب‌زا خواهند داشت. باید توجه داشت که زمینه ایجاد خوشی و نشاط نسبی باید برای افراد فراهم شود و قشر جوان هم برای اینکه بتواند حس شادی را در خود ایجاد کند خواستار رفع آن در کوتاه‌ترین زمان نباشد چراکه از نظر روانشناسان بروز حس شادی در افراد یک فرآیند و جریان تدریجی است و تحقق یکدفعه‌ای شادی باعث بروز مشکلات و آسیب‌های عدیده می‌شود آن هم به این دلیل که، این حس تدریجی و مرحله به مرحله در فرد رخ نمی‌دهد بلکه، آنها با صرف کمترین زمان می‌خواهند به مطلوب خود برسند. در اصل بروز آسیب‌های موجود به‌دلیل مخفی بودن شادی و ایجاد حس ریسک‌پذیری بالا در بین قشر جوان پنهانکاری‌های فراوانی را در خود دارد. در کل رفتارهای پرخطر برای کسب شادی، لذت بیشتر، فرصت کم و به شکل پنهانی بالطبع خطرهای فراوانی برای جوانان و نوجوانان ریسک‌پذیر دارد. برای مقابله با پیامدهای این اتفاق باید یک نوع نیازسنجی از رفتارهای جوانان و نحوه کسب شادی و نشاط اجتماعی انجام شود. در این نیازسنجی این سوال مطرح می‌شود که جوانان به چه دلیل به سراغ رفتارهای پرخطر می‌روند؟ اینکه خواستار ارضای چه نیازی در وجود خود هستند؟ این نیازسنجی می‌تواند به معنای حفظ حرمت جامعه و اعتقادات در محدوده‌هایی تعریف شود تا شادی به شکل آشکار در فرایند تجربی مساله خطرپذیری را کاهش دهد. برای پی بردن به این مساله یک پژوهش معطوف به هدف لازم است تا به این ترتیب مراحل شروع گرایش جوانان به موادمخدر از مرحله استعمال سیگار گرفته تا استفاده از دیگر موادمخدر بررسی شود که در این موارد چه حس‌هایی را در فرد ارضا می‌کند تا مراحل بعدی مورد بررسی قرار گیرد. دیگر سخن اینکه آیا برای ایجاد شادی نمی‌توان از تصمیمات و برنامه‌های جایگزین استفاده کرد تا به این ترتیب جوانان به سراغ مخفی‌کاری و ریسک‌پذیری بالا سوق پیدا نکنند؟ پی بردن به نارسایی‌ها و ایجاد حس مطلوب شادی مثبت در میان نوجوانان و جوانان نیازمند مطالعات دلسوزانه جامعه‌شناسانه و روانشناسانه است. با علنی‌شدن نیازسنجی‌ها می‌تواند برای این قشر حساس و آسیب‌پذیر مسیرهایی را تعریف کرد که اگر به چه دلیل جوانان کشور ما در مقایسه با جوانان دیگر جوامع از قدرت ریسک‌پذیری بالایی برخوردارهستند، با کشف این موارد می‌توان راه‌حل آن را یافت و برای ایجاد شرایط مناسب شادی در بین جوانان راهکارهای مناسب اندیشید. گاه شادی و شادبودن را مخالف جدیت تلقی می‌کنیم و رابطه شادی را با افزایش انگیزه کار و تلاش معکوس فرض می‌کنیم که این تداخل اصلا جایز نیست و باید به این امر توجه داشت که هریک ویژگی اخلاقی برازندگی‌های خاص خود را دارد. باید به این امر توجه داشت که بروز حرکت‌های خودجوش جوانان برای گذران زمان شاد واکنشی طبیعی است. فهم متقابل نیازها باعث ایجاد آشتی بیشتر و ایجاد حس شادی بین جوانان و نوجوانان می‌شود. می‌توان برای برگزاری یک جشن گروهی مجوز کسب کرد و درعین حال با رعایت شئونات اسلامی و نظر بزرگ‌ترها و مسئولان چنین جشن‌هایی برپا شود. این جشن‌ها زمینه گفت‌وگو و گفتمان و ایجاد حس شادی و شادمانی را در جوانان مهیا می‌کند.

***رئیس هیات‌مدیره انجمن روانشناسی ایران**

یـادداشت

سگ‌کشی و بازنگری در قوانین

سیدمحمدسادات‌ابراهیمی*

در روزهای گذشته انتشار فیلمی درمورد کشتن حیوانات بی‌دفاع واکنش‌های متعددی را در بین مردم و مسئولان به همراه داشته است. در کنار فتواهای مراجع تقلید و علمای عظام درمورد سگ‌کشی و رد آن، مسئولان سازمان محیط زیست نیز به این قضیه را مورد بررسی قرار دادند و خواستار رسیدگی به پرونده و مجازات خاطیان شدند. درحالی که در دین اسلام هم زیستی با سگ حرام بوده و بزاق آن به‌دلیل میکروب و باکتری و بیماری‌زایی برای انسان‌ها نجس شمرده می‌شود با وجود این، نسبت به رعایت حقوق همه حیوانات و لطف و کمک به آنها تاکید فراوان شده است. در روایات و آموزه‌های دینی ما موارد متعددی از لطف و توجه ائمه و معصومان نسبت به حیوانات و رعایت حقوق آنها وجود دارد و بر آن تاکید بی‌شمار شده است. از آنجاکه دین مبین اسلام کامل‌ترین و آخرین دین الهی است، بدون شک احکامی کامل نیز درباره حیوانات دارد که شاید کمتر به آنها توجه شده است. انسان به‌عنوان اشرف مخلوقات در تمام ادیان آسمانی، از کرامت خاصی برخوردار است و حقوق و تکالیف زیادی دارد. بر اساس دیدگاه دین مبین اسلام و تعلیمات آن، اگرچه خداوند سبحان آنچه در آسمان و زمین است مسخر انسان قرار داده است ولی انسان فقط حق بهره گیری مشروع از اینها را دارد. طبق تعالیم دین اسلام، حیات در قلمرو خود حقیقتی است که همه جانداران به‌منزله امواجی از آن حقیقت هستند. بر اساس معارف دینی و به صراحت قرآن کریم، تمام جهان هستی دارای درک و شعور بوده و با خالق جهان در ارتباط هستند هر چند برای ما انسان‌ها درک آن از طریق عادی مقدور نیست و رابطه ما با آنها گسسته است. در این میان حیوانات اگرچه قوه ناطقه و عاقله انسانی را ندارندما از درک و شعور بهره‌مند بوده و از احساسات و عواطف برخوردار هستند. به همین علت فقه اسلامی برای حیوانات حرمتی قائل شده که به دنبال خود، حقوقی برای حیوان و تکالیفی را بر عهده صاحبان آنها در پی دارد. اسلام در ۱۴۰۰ سال پیش رعایت حقوق حیوانات را بسیار دقیق و لطیف حتی با ضمانت اجراهای دنیوی و اخروی بیان کرده است. چنانچه در حدیثی نقل شده که روزی مردی به سگ تشنه‌ای آب داد، خداوند از رحمت خود گناهان او را بخشید. خداوند متعال در آیاتی از قرآن مانند آیه ۴ سوره جاثیه؛ مردم را به شناختن عموم حیوانات و تفکر در کیفیت خلقت آنان و کارهایی که می‌کنند ترغیب کرده و حیوانات را به عنوان نشانه‌های خداوند برای اهل یقین محسوب می‌کند. همچنین در آیات ۳۸ و ۳۷ سوره دخان برهدفدار بودن خلقت تاکید شده است. در تعالیم اسلامی همواره انسان‌ها به شفقت و ترحم و مدارا با حیوانات توصیه شده‌اند. آیات واحادیث زیادی بر لزوم رعایت حقوق حیوانات اشاره دارند. بنابراین از تعالیم اسلام چنین برداشت می‌شود که، اهم حقوق حیوانات شامل تأمین نیازهای طبیعی آنان مانند آب، غذا، محل مناسب زندگی و شرایط زیستی و روانی صحیح، رسیدگی به بهداشت و درمان آنان، جلوگیری از آزار و درد و رنج و کشتن بی مورد آنان باید به دقت مورد توجه کسانی که با حیوانات کار می‌کنند قرار گیرد. مادامی که در کشوری اسلامی زندگی می‌کنیم باید حداقل به دستورات دینی خود عمل کنیم و جدای از آن در قوانین نیز در اکثر کشورهای توسعه‌یافته مجازات‌های سنگینی برای این افراد اعمال می‌شود. در کشور ما با توجه به خلاءقانونی در این زمینه و تضییع حقوق حیوانات به‌دلیل نبودن پشتوانه قانونی موارد متعددی از این هنجارشکنی‌ها رخ می‌دهد که لازم است سازمان حفاظت محیط زیست بر این امر نظارت جدی‌تری داشته باشد و برای رفع خلاهای قانونی با نهادهای دیگر از جمله قوه قضائیه و مجلس همگام شود. در فراکسیون محیط زیست مجلس این دغدغه وجود دارد و در شرایط فعلی بهترین زمان برای بازنگری در قوانین موجود در مورد حقوق حیوانات و تصویب قوانین جدید و کاربردی تر در این حوزه فرا رسیده است تا دیگر هیچ کسی به خود اجازه تعدی و تعارض به این موجودات بی دفاع را ندهد و کار سر و سامان دادن به آنها و کنترل آن به نهادهای مسئول در این حوزه واگذار شود تا با روش‌های علمی مانند واکسیناسیون و عقیم‌سازی جلوی زیادشدن و انتقال بیماری از آنها به انسان‌ها گرفته شود.

***عضو فراکسیون محیط زیست مجلس**

دیـدگـاه

آسیب زدن در لباس خیرخواهی

علی جعفریان*

تعداد پزشکانی که بدون هیچ گونه چشمداشت مادی هر آنچه در توان داشته‌اند برای مردم به کار بسته‌اند مطمئناً بسیار بیشتر از افرادی است که منافع خود را برخلاف تعهد حرفه‌ای پزشکی در اولویت قرار داده‌اند. نقش حاکمیت هم در این میان تعیین‌کننده است چراکه ما به ازای مالی و به عبارتی تعرفه و ارزش نسبی خدمت عموماً توسط دولت‌ها تعیین می‌شود و منطقی نبودن آن در طی بیش از ۲۰ سال گذشته باعث بروز یک آشفتگی در ارتباط مالی بین پزشک و بیمار شده است. اگرچه با اصلاح ارزش‌های نسبی گام بزرگی در جهت رفع یک مشکل دیرینه برداشته‌شده و گزارش‌ها هم حاکی از همراهی عموم پزشکان، باوجود بعضی مشکلات اجرایی به‌ویژه در بخش خصوصی، با این مسیر است اما نباید فراموش کنیم که هر عاملی که باعث کاهش انگیزه پزشکان در خدمت‌رسانی شود به‌طور مستقیم در سلامت مردم تأثیر خواهد داشت همان‌گونه که اگر اعتماد جامعه به این گروه کاهش یابد مردم بیشتر آسیب می‌بینند. چگونه انتظار می‌رود پزشک متخصص جوانی که بعد از ۱۲ تا ۱۵ سال تحصیل و صرف بهترین سال‌های عمر خود در بیمارستان در سن ۳۰ تا ۳۵ سالگی، برخلاف همه دانش آموختگان آموزش عالی کشور مجبور به ارائه خدمت در مناطقی است که وزارت بهداشت تعیین می‌کند و گاهی حق انتخاب زیادی هم ندارد، بدون تأمین مادی مناسب در این مناطق و دور از خانواده مستقر باشد و خدمت باکیفیت و مورد انتظار مردم را هم ارائه کند؟ استاد دانشگاهی که عمر خود را برای درمان مردم نیازمند در بیمارستان‌های دولتی و دانشگاهی سپری کرده و همزمان با آن به تربیت دانشجویان و دستیارانی برای سراسر کشور پرداخته است را چگونه می‌توان سودجو و زیاده‌خواه دانست؟ از این قبیل پزشکان در دانشگاه ما و دیگر دانشگاه‌های کشور فراوانند. خوشبختانه گروه پزشکی ما با ظرفیت‌تر از آن است که تحت تأثیر این رفتارها قرار گیرد و به‌زعم من نشان خواهد داد همچنان مورد اعتماد مردم قرار دارد. البته در این مسیر باید مشکلات خود را نیز شناسایی و رفع کند و اجازه ندهد رفتارهای نادرست که بسیاری از آن نتیجه سیاست‌گذاری‌های غلط سال‌های گذشته بوده است، عمومیت پیدا کند و باعث خدشه به جایگاه این گروه شود که در این میان نهادهای صنفی گروه پزشکی دارای نقش ویژه هستند. هنوز بسیاری از فرزندان ما می‌خواهند «دکتر» شوند و تعداد بسیار بیشتری از والدین نیز چنین تمایلی دارند و این خود خط بطلانی است بر بسیاری از بدگمانی‌ها. در بین صاحبان حرف این تنها پزشکان هستند که شب و روز ندارند و بار مسئولیت بیمارشان را تا زمان بهبودی کامل و به‌طور شبانه‌روزی بر دوش دارند و تازه در قبال کوچک‌ترین اتفاق ناگواری که حتی بدون قصور و تقصیر رخ می‌دهد پاسخگو هستند. همان‌طور که برخی پزشکان با رفتارهای نادرست خود می‌توانند باعث سلب اعتماد مردم می‌شوند، کسانی که دانسته یا ندانسته باعث مخدوش شدن شأن این حرفه ارزشمند می‌شوند و اعتماد مردم به پزشکان را هدف حمله قرار می‌دهند، در لباس خیرخواهی بزرگ‌ترین آسیب را به مردم می‌زنند.

***رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران**